

JELENTÉS A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA KÖNYVTÁRÁNAK ÉS HÁLÓZATÁNAK

1959. ÉVI MUKODÉSÉRŐL.

1./ Elvi alapok, szervezeti keretek.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára /a továbbiakban: AK/ az 1959. év folyamán lényegében azokat a főfeladatokat látta el, melyeket 1953 óta kialakított, és pedig:

mint tudományos nagykönyvtár, a számára megállapított gyűjtőkörön belül a magyar tudományos kutatást a szükséges könyvtári dokumentumokkal és a legelőbből következő szolgáltatásokkal támogatta;

tudományos /akadémiai/ csereközpontként lényeges tudománypolitikai és könyvtárgyarapítási funkciókat gyakorolt;

mint önálló tudományos intézmény, tudományos munkásságot fejtett ki;

mint hálózati központi könyvtár, segítette az akadémiai kutatóintézetek könyvtárainak gyarapítását és munkáját;

mint a legjelentősebb tudományos könyvtára, részt vett a magyar szocialista könyvtárügy fejlesztésének munkálataiban.

Az AK e fontos feladatait 1959 folyamán is mindenekelőtt az Akadémia elnökének és főtitkárának, személyzeti vezetőjének, gazdasági titkárságának és a Művelődésügyi Minisztérium könyvtári osztályának irányításával, illetve segítségével látta el.

Nem lehetett volna azonban haladást elérni, ha az elmúlt évben a könyvtár politikai tevékenysége nem fokozódik s dolgozóinak eszmei-politikai színvonala nem emelkedik. E területen igen jelentős segítséget nyújtott számunkra az Akadémia ideológiai-politikai előadássorozata s nem utolsó sorban a Könyvtár Pártcsoportjának egyre jobb színvonalu politikai és szakmai munkája. Az intézetvezetés, a pártvezetés és a szakszervezet egyre erősödő együttműködése jellemezte az elmúlt időszakot.

Az MSZMP VII. kongresszusa alkalmából tett felajánlások több területen fokozták a könyvtári munka színvonalát /pl. továbbképzés, külföldi szakirodalom válogatott darabjainak megbeszélése, stb./.

Az AK érdemi munkája 1959 folyamán a következő szervezeti keretekben folyt:

igazgatás és gazdasági részleg,
szerzeményezési osztály,
nemzetközi csere csoport,
feldolgozó osztály,
olvasószolgálati osztály,
tájékoztató és bibliográfiai osztály,
folyóiratgyűjtemény,
különgyűjtemények osztálya /kézirattár, régi könyvek
tára, mikrokönyvtár és laboratórium/,
keleti osztály,
könyvkötészet,
/a hálózati munká decentralizáltan folyt az illetékes
szervezeti egységeken belül/.

2./ Az Akadémiai Könyvtár tevékenysége

1959-ben.

Az Akadémiai Könyvtár 1959. folyamán 5.154.295 Ft költségvetési kerettel gazdálkodott. Ebből a működési kiadások /könyv- és folyóirat-vásárlás, csere, tartalékanyag/ 2.775.289 Ft-ot, a személyi kiadások 1.768.867 Ft-ot tettek ki. A főfoglalkozású dolgozók száma 77 volt. Beruházások 300.000 Ft keretben történtek.

Az 1826-ban alapított könyvtár állománya 1959. dec. 31-én 874.220 kötet volt /részleteiben: 550.734 kötet könyv, 111.654 kötet folyóirat, 2.912 mű mikrofilmen, 208.920 kötet kézirat/. Az 1959. évi gyarapodás összesített kötetszáma 17.489 kötet volt /11.888 kötet könyv, 5.601 kötet periódika/. A kurrens periódikák száma 3.994-re emelkedett.

A kéziratgyarapodásai közül ki kell emelni egy 15. századi kódexet, Széchenyi István, Wesselényi, Eötvös, Kossuth, Jókai, Mikszáth, Gárdonyi, Ady, Tóth Árpád, Bartók, Móricz és Flammarion leveleit, Arany János egy vers kéziratát, továbbá Simonyi Zsigmond, Varju Elemér, Angyal Dávid és Fogarasi Béla hagyatékát.

Az akadémiai kiadványcsere 1959. folyamán a MTA tudománypolitikai céljainak megfelelően a nemzetközi tudományos és könyvtári kapcsolatok kiépítését szolgálta, másrészt az Akadémiai Könyvtár gyarapításának igen jelentős eszközként szerepelt /a könyvbeszerzés 42 %-a, a periódika-gyarapítás 83 %-a nyugodott a cseretevékenységen/. Kiemelendő, hogy a baráti népek viszonylatában /szocialista szektor/ minden állammal kialakult csere működik s 1959 folyamán tovább épült a gyarmati sorból felszabadult vagy szabadságukért küzdő népek viszonylatában kiépített cseretevékenység.

A Könyvtár cserekapcsolatainak száma 84 állam 1.705 tudományos intézményére terjedt ki. A csere gazdasági mérlege dollárra átszámítva 23.353 % felesleget mutatott.

Megjegyzendő, hogy a cseretevékenység tudománypolitikai irányítását 1959 folyamán a KFB vette át.

Katalogizálásra és szakozásra 16.511 mű került /feldolgozó munka folyt emellett a különgyűjteményekben is/.

Az év folyamán 22.745 látogató 87.999 kötet könyvtári dokumentumot használt; ez emelkedést mutat az elmúlt évekhez viszonyítva. A nemzetközi könyvtárközi kölcsönzések száma szintén emelkedett.

A kiállítások jól szolgálták a tudományos művek olvasásának propagandáját.

Hatásosnak bizonyult - elsősorban a folyóiratok házonkívüli használata tekintetében - az egyre jobban kibontakozott optikai- és gyorsnásoló szolgálat.

A tájékoztatás szolgálatában állott a Könyvtár új berendezéseinek tíz megjelent füzeté /társadalom- és természettudományi sorozat/, továbbá a 108 esetben összeállított bibliográfia vagy szakirodalmi jegyzék, illetve nagyobb volumenű tájékoztatás.

Az állományvédelem tovább folyt: egyrészt a már üzemi szervezettségű mikrofilmzés útján, másodsorban a régi könyvek és kéziratok restaurálása és konzerválása segítségével kb. 50.000 Ft keretben, végül a modern könyveknek és folyóiratoknak a házi könyvkötészet útján történt jó minőségű bekötésével, mintegy 121.000 Ft értékben.

Az Akadémiai Könyvtár tudományos munkásságának középpontjában 1959 folyamán a következő témák álltak:

- a./ a központi katalógusok elméleti kérdései és magyarországi problémái /Sz. dr. Németh Mária/,
- b./ a külföldi könyvek központi feldolgozásának problémái /Sz. dr. Németh Mária/,
- c./ a magyar könyvtártudomány bibliográfiájának folyamatos összeállítása /dr. Csapodi Csaba vezetésével munkaközösség/,
- d./ a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának történetére vonatkozó kutatások dr. Haraszthy Gyula vezetésével F. Csanak Dóra, Gergely Pál, Szentgyörgyi Mária/,
- e./ könyvtári szakszótárak szerkesztése /dr. Moravek Endre irányításával Bodnár Györgyné, Weger Imre/.

A kutatónapok keretében a fenti tervmunkáktól eltekintve dolgozóink 1959 folyamán a következő periodikákban tették közzé publikációikat:

Magyar Könyvszemle, Biblos /Wien/, A Könyvtáros, Acta Orientalia, Acta Archaeologica, Antik Tanulmányok, Acta Litteraria, Studia Mongolica, Folia Archaeologica, Élet és Irodalom, Tiszatáj.

Az intézet kiadványai 1959-ben a következők voltak:

- a./ A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának újabb külföldi beszerzései /társadalomtudományi és természettudományi sorozat/.

Periodikus kiadvány, 1959-ben 11 szám jelent meg 42 iv terjedelemben.

- b./ A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Kiadványai.
- Publicationes Bibliothecae Academiae Scientiarum Hungaricae.

Sorozat, mely önálló tanulmányokat és különlenyomatokat tesz közzé idegennyelvű összefoglalásokkal.

1959-ben megjelent füzetei a következők voltak:

Sz. Németh Mária: A központi folyóirat címjegyzék kérdései. 2 3/4 iv.
Kiadó: Országos Könyvtárügyi Tanács - MTA Könyvtára.

F. Csanak Dóra: Az Akadémiai Könyvtár története a szabadságharcig.
1 3/4 iv. Magyar Könyvszemle - MTA Könyvtára.

Moravek Endre - Weger Imre: Magyar könyvészeti kifejezések kis orosz szótára. 3 iv. MTA Könyvtára.

Csapodi Csaba: Der geographische Begriff im Katalogsystem der Bibliothek.
3/4 iv. Biblos, Wien-MTA Könyvtára.

- c./ Publications of the Oriental Library of the Hungarian Academy of Sciences.

Sorozat. 1959-ben megjelent kötete:

Microcard catalogue of the Kaufmann Collection. Editor R. Gergely.
2 3/4 iv. Akadémiai Kiadó.

Munkatársaink résztvettek a szocialista könyvtárügy építésének elvi és gyakorlati munkájában. Közreműködtünk az Országos Könyvtárügyi Tanács és szakbizottságai munkájában, az UNESCO Magyar Bizottságában és annak könyvtáros albizottságában, az akadémiai Könyvtártudományi Bizottságban, az Országos Szabványügyi Hivatal szakbizottságaiban. A központi katalógusok szervezése területén szaktanácsokkal láttuk el az Országos Széchényi Könyvtárat, külföldi könyvek központi feldolgozása területén pedig a Művelődésügyi Minisztérium könyvtári osztályát. Patronáltuk a tsz.-megyék könyvtárai közül a székesfehérvári megyei könyvtárat és a sztálinvárosi könyvtárat.

Az AK, mint az akadémiai kutatóintézeti hálózat szakmai központja, 38 kutatóintézet, illetve kutatócsoport könyvtárával foglalkozott, általában a következő területeken: szerzeményezés, devizaellátás, csere, kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, egyéb nemzetközi jellegű könyvtári szolgáltatások, mikrofilm- és fotoszolgálat, könyvtári tanácsadás /módszertani munka/, továbbképzés.

1959-ben megindult a könyvek központi katalógusának felfektetése.

Ugyancsak az elmúlt évtől kezdve a hálózati könyvtárosokat meghívtuk saját továbbképző előadásainkra.

Az év végén megtörtént az intézeti könyvtárak helyzetének részletező felmérése.

.....

3./ ADATOK AZ AKADÉMIAI KÖNYVTÁR 1959. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL.

A táblázatok sorrendje:

- I. Költségvetés
- II. Beruházás
- III. Személyzet
- IV. Gyarapodás
- V. Feldolgozás
- VI. Olvasóforgalom
- VII. Állományvédelem
- VIII. Nemzetközi csere
- IX. Munkacsoportok létszámadatai
- X. Hálózat.

I. K Ö L T S É G V E T É S .

Előirányzat /Ft/

Kiadás /Ft/

01 Állományba tartozók bére	1.791.000	1.768.867
02 Egyéb bérek	146.300	142.808
03 Egyéb személyi kiadás	32.000	29.082,60
04 Társadalmi juttatás	37.200	36.290,64
05 Működési kiadások	2.783.000	2.775.289,09
06 Szolgáltatás	262.000	259.269,13
08 Felujítás		

Összesen: 5.220.500

5.154.295,49

/1958-ban:

4.335.000 /

II. B E R U H Á Z Á S .

Beruházási hitelkeret	300.000 Ft
Műszerbeszerzési hitelkeret	79.000 Ft
/ez az összeg a 08 rovat 169.000 Ft-os keretében benne van/	
/1958-as' beruházási hitelkeret	302.000 Ft/

III. S Z E M É L Y Z E T .

Állandó főfoglalkozású dolgozók száma 1959. I. 1-én	76 fő
Időszaki főfogl. dolgozók száma /gyakornok/	1 fő
Állandó főfogl. dolgozók száma 1959. XII. 31-én	77 fő
Időszaki főfogl. dolgozók száma	1 fő
A részfoglalkozásúak létszáma a költségvetési év végén, összesen 5.400 Ft alaphér kerettel	8 fő
Nyugdíjas dolgozók száma, átlagosan fejenként havi 500 Ft javadal- mazással	7 fő
Ipari tanulók száma	4 fő

Évközi változások:

1959. évi fejlesztés:

1, 708	kulcssz. tud. főmunkatárs,
1, 710	" tud. munkatárs,
1, 714	" tud. technikai munkaerő
1, 721	" műszaki ügyintéző II.
1, 722	" " " III.

Ezekre az álláshelyekre kinevezettek: dr. Sarlóska V. Ernő, Pétervári László, Keszthelyi Pál, Ferencz Simonné, Szilas Timea.

Kertész Ivánné 1959. aug. 1-től időszakai főogl. főisk. gyakornok.

Évközi változások:

Gergely Rezső könyvtáros /nyugdíjazás/, Sashegyi József tud. tech. munkaerő /nyugdíjazás/, dr. Györkösy Alajos ig. helyettes /nyugdíjazás/, dr. Simonyi Dezső osztályvezető /nyugdíjazás/, Csánki Mária könyvtáros /nyugdíjazás/, Magyar János műszaki ügyintéző II. /azonnali hatállyal elbocsátva/, Jordán Istvánné tud. techn. munkaerő /alkalmazás/, Juhász Péter tud. könyvtáros /alkalmazás/, Péterváriné Erdey-Gruz Helga /alkalmazás/.

Bérhelyzet 1959. XII. 31-én:

Alapbérkeret	139.250 Ft
Korpótlék-keret	8.900 Ft
Nyelvpótlék /23 dolgozó, 32 pótlék/	7.600 Ft
Fertőzési /laboratórium/ pótlék	370 Ft

Jutalom és segély:

Igazgatói jutalomban részesült	45 dolgozó
Jubileumi " " "	2 "
Elnöki " " "	2 "
Segélyben részesült	18. "

Külföldi tanulmányutak:

dr. Györkösy Alajos ig.helyettes NDK.....	2 hét
Sz. dr. Németh Mária tud. csop. vez. NDK	2 hét
Vitályos László tud. főmunkatárs, Szovjet-unió	2 hét
U. Kőhalmi Katalin tud. munkatárs, Mongol Népköztársaság	7 hét

Betegségek:

Betegállományban volt	41 dolgozó
Kiesett munkaidő	1380 nap

Kötetösszegek:

1959. I. 8-én 18 fő
1959. XII. 31-én 24 "

IV. GYARAPODÁS ;

1. Könyvek.

	1958 /kötet/	1959 /kötet/
Köteles példány	1.923	2.367
Akadémiai kiadv.....	219	232
Vétel	2.461	2.686
Cseréből származó	5.490	447
Raktéri anyagból származó	873	999
Ajándék	2.272	379
Összesen:	14.094	11.888

A gyarapodás megoszlása terület szerint:

magyar	3.188	kötet
szovjet	2.156	"
népi demokr.	1.474	"
egyéb	5.070	"
	<u>11.888</u>	

A gyarapodás megoszlása szakok szerint:

1	441	kötet
0+2	599	"
3	806	"
3 K	109	"
4	819	"
49	1.422	"
5	1.605	"
6	740	"
61	169	"
7	509	"
8	3.016	"
9	1.653	"

2. Periódikák és sorozatok.

Kurrens periódikák és sorozatok száma /féleség/ 1959. XII. 31-én3.994.

Periódikák évi gyarapodása:

	1958 /köt./	1959 /köt./
Köteleespéldány	263	307
Vétel	776	771
Csere	3.698	4.227
Nemzeti tulajdonból	169	23
Ajándék	402	335
Osszesen:	5.308	5.601

A gyarapodás megoszlása terület szerint:

magyar	590	köt.
szovjet	873	"
népidemokratikus	982	"
egyéb	3.156	"

A gyarapodás megoszlása szakok szerint:

1	68	köt.
0+2	629	"
3	338	"
3 K	36	"
4	318	"
49	158	"
5	2.237	"
6	448	"
61	341	"
7	125	"
8	220	"
9	683	"

Gyarapodás összesen /könyv és periódika/:

Könyv	11.888	kötet
Periódika	5.601	"
Osszesen:	17.489 ✓	"

3. Devizakeret.

	1958. /dv. Ft/	1959 /dv. Ft/
MTA Könyvtára	200.000	200.000
Kutatóintézetek	842.000	938.000
Akadémikusok kerete		
személyi vásárlásokra	50.000	50.000
Kutatók kerete szemé-		
lyi vásárlásokra	27.000	27.000
Különlenyomatok	5.000	5.000
Osszesen:	1.124.000	1.220.000

Megjegyzés: a devizakeretbe sem 1958-ban, sem 1959-ben nem számoltuk be a célhiteles keretet. A céltámogatott intézetek kerete - 1958-ban 30.000 dv. Ft - az Akadémiai beruházási osztálynak keretében volt, 1959-ben 150.000 dv. Ft-ra emelkedett s kezelése átkerült az illetékes hálózati könyvtári központhoz.

4. Kézirat.

Kötet	46 ✓	4488
Levélcsoomag	4.347 ✓	
TMB-értekezés	95	

A gyarapodás fontosabb darabjai: egy 15 századi kódex, Széchenyi, Wesselényi, Eötvös, Kossuth, Mikszáth, Deák, Gárdonyi, Flammarión, Ady, Móricz, Bartók, Kodály levelek, Arany János egy sajátkezű verse, Jókai, Tóth Árpád, Szabó Dezső kéziratok; Simonyi Zsigmond, Varju Elomér, Angyal Dévid, Fogarasi Béla hagyatéki / az utóbbi ajándék/.

Kéziratvásárlásokra fordított összeg: 50.120 Ft.

5. Régi könyv

Ősnyomtatvány	3	kötet
RM-mű	5	"
Egyéb régiség	71	"
Osszesen:	79	kötet

Régi könyvek vásárlására fordított összeg: 8.100 Ft.-

A konzerváló munkák során került elő 3 egyleveles ősnyomtatvány kalendáriumunikum, összesen kb. 36.000 Ft értékben.

6. Mikrofilm.

Gyarapodás ~~1088~~ mű ✓
/213.681 felvétel/

Az állománygyarapodás megoszlása számozás szerint:

Vásárlás	20.575 felvétel
Cseréből	5.694 "
Ajándék	1.515 "
Saját felvétel	185.897 "

Az állománygyarapodás megoszlása műfajok szerint:

	mű	felvétel
Kézirat	850	177.087
Régi könyv	54	5.586
Ujkorai könyv	143	30.185
Egyéb	41	823

4488
74
4562

Fotomunkák részletezése:

Mikrofilmfelvétel	199.750	felvétel
Kisfilmreprodukció	1.308	"
Lemez v. síkfilm	24	"
Pozitív film-másolás	9.820	méter
Nagyítás	6.527	db
Optikai másolat	7.881	"
Gyors másolat	397	"

Teljes gyarapodás összefoglalása:

Könyv és periódika	17.489 /	kötet
Kézirat-kötet	46 /	"
TMB-értékezés	95 /	"
Levélcsomag	4.347 /	csomag
Régi könyv Mikvőfilm	1.088	mű
Összesen:	23.144	kötet és csomag

/1958-ban : 21.843 kötet és egység/.

V. FELDOLGOZÁS.

1., Könyvek feldolgozása	16.511	mű
Javitások száma	3.301	db
2., Kéziratok		
Kötet	292	kötet
Levél és kis kézirat	3.669	egység
Iratnutatócédula	550	db
3., Régi könyvek		
Ösnyomtatvány-meghatározás	6	db
RM-mű katalógizálása	281	mű
Kollacionálás	619	"
Duplumozás	41	"
Vetustissima címfelvétel	144	" 5.602

VI. OLVASÓFORGALOM.

1. Könyv.

olvasó	9.757 ✓	helyben olvasott kötetek száma	27.744 ✓
kölcsönző	4.936 ✓	kölcsönzött kötetek száma	6.320 ✓
Összesen használó	14.693 ✓	használt kötetek száma	34.064 ✓
/1958-as adatok:	11.445	használó	
	27.910	kötet/	

Részletezés:

I. Olvasók száma:	9.757	0/0	0/0
ebből férfi:	7.556	77.44	
nő	2.207	22.56	
Kölcsönzők száma:	4.936		
ebből férfi:	3.157		63.55
nő:	1.202		24.35
Hazai intézet:	541		10.96
Külföldi intézet:	56		1.13

II. Olvasott kötetek száma:	34.064		
Ebből olvasóteremben használt:	27.744		
Otthonra kikölcsönzött:	6.320		
A kölcsönzésből szépirodalom: ...	777		12.30

III. A használt kötetek lelőhely szerint	A használat helye	
	Olvasóterem %	Otthon
Olvasótermi kézikönyvtár:	9.649 34.78	146 2.31
Kurrens folyóiratok	1.382 4.98	369 55.83
Nagyraktár:	16.059 57.88	5.659 89.54
Átkölcsönzés	654 2.36	19 0.30
Kézirattár		6 0.09
Keleti Könyvtár		121 1.98

IV. Az olvasók foglalkozás szerinti megoszlása:

Hazai intézet:		541	10.96
Külföldi intézet:		56	1.13
Akadémikus:	414 4.24	549	11.12
Aspiráns:	373 3.82	121	2.45
Tudományos kutató /tud.int.dol- gozó/	3.491 35.80	1.999	40.50
Egyet., főisk.tanár, ad., elő- adó, tud. doktora, kandidátus, stb.	1.253 12.84	513	10.39
Pedagógus	964 9.88	33	0.67
Orvos	266 2.73	8	0.16
Mérnök	341 3.49	6	0.12
Jogász	39 0.40	23	0.47
Író, újságíró, művész	702 7.19	95	1.93
Egyetemi hallgató	876 8.98	14	0.29

Tudományos céllal dolgozók összesen:	8.719	89.37	3.958	80.19
MTA alkalmazott /adminisztrátor/	1	0.01	962	19.49
Tisztviselő	22	0.22	8	0.16
Fordító	560	5.74	4	0.08
Egyéb	455	4.66	4	0.08

Közművelődési olvasó összesen: 1.038 10.63 978 19.01

A két kategória együtt: 9.757 4.936

olvasóterem kölcsönzés

V. A használt könyvanyag szakszerinti megoszlása:

	kötet	%	kötet	
Nyelv- és irodalomtudomány	14.340	51.69	2.393	38
Társ. tud., tört., fil., közgazd., . . .				
jog, föld-naprajz, ped.arch. stb.	7.980	28.76	1.944	30.76
Marxizmus-leninizmus	549	1.98	125	1.99
Matematika, fizika, csillagászat:	676	2.44	209	3.31
Biol. növény-állattan, anthrop.	107	0.39	60	0.95
Orvostudományok	307	4.71	85	1.35
Műszaki tudományok /geol., kohászat, bányászat, híradástechnika, stb./	538	1.94	76	1.20
Kémiai tudományok	205	0.74	47	0.74
Agrártudományok	170	0.61	18	0.29
Ált. művek /könyvtártud. bibliogr./	1.316	4.79	187	2.80
Egyéb /műv., zene, film, sport, stb./	1.556	2.00	399	6.31
Szépirodalom			777	12.30

Összesen: 27.744 6.320

Szovjet műveket olvasott: 417 10.70 112
" " könyvtári egység 1.558 12.92 258 4.08

Ki nem szolgáltatott könyvtári egységek:

Nem volt

meg		az állományban a helyén		Kölcsön		Hozzáférhe-		összesen	
%		%		%		tetlen %		%	
33	0.12	409	0.47	259	0.93	84	0.30	785	2.82

Az olvasóterem augusztus 22-től szeptember 26-ig zárva a helyiségek festése miatt.

2. Folyóirat.

/Megjegyzés: megfelelő összehasonlító adat nem áll rendelkezésre, mert 1958-ban okt. 20-án nyílt meg az önálló folyóiratolvasó.

1959-ben a nagyraktár bezárása miatt július 16-tól szept. 28-ig zárva volt. Így az 1959-es adatok is csonka évre vonatkoznak/.

Olvasók száma:

3.173 ✓

Részletezés:

MTA-tag	208
MTA alkalmazott	99
Egyetemi, főiskolai tanár, előadó	196
Tanár, tanító	159
Tudományos kutató	1.755
Közigazg. alkalmazott	87

Bíró, ügyvéd	11
Aspiráns	29
Orvos	83
Mérnök	152
Író, újságíró, művész	59
Fordító	40
Egyetemi hallgató	141
Egyéb	154

Optikai másolat készült kölcsönzők számára 574 folyóirat (7.555) oldalról.

További részletezés a használatról:

A folyóiratolvasó statisztikai adatai.

1959. év.

Olvasók száma:	3.173
Ebből szovjet műveket olvasott:	195
Használt művek darabban:	37.358 db
Használt művek kötetben:	14.636 köt. ✓
Ebből régi anyag:	27.718 db
Ebből kurrens anyag:	9.640 db
Összesen:	37.358 db

A használt művek megoszlása szakok szerint:

1. Nyelv- és irodalomtudomány:	5.531 db
2. Történettudomány, jogtudomány, földrajz, régészet, ..	7.361 db
3. Marxizmus:	642 db
4. Matematika, fizika, csillagászat:	3.266 db
5. Biológia, természetrajz:	1.803 db
6. Orvostudomány:	2.914 db
7. Műszaki tudományok, geológia, bányászat:	1.621 db
8. Kénia:	1.475 db
9. Agrártudomány:	1.308 db
10. Általános művek, bibliográfiák, könyvtártudomány:...	10.676 db
	37.358 db

3. Kézirat és régi könyv.

olvasó 3.014, ✓ használt egység 31.851 ✓
/1958-ban:

olvasó 2.525, használt egység 38.340 ✓

4. Keleti osztály.

olvasó	1.466, ✓	használt kötet	6.678 ✓
'1958:	- " -	1.194,	- " - 5.518

5. Mikrofilm

	olvasó	399, ✓	olvasott mikrofilm	770 ✓
/1958:	"	404 -	"	550

Megjegyzés: új olvasószoba berendezése miatt az olvasás 1959-ben 1 hónapon át szünetelt/.

Az AK összesített olvasóforgalma:

/ 1-5. rovat összesen/

Könyv	14.693	használó	34.064	kötet
Folyóirat	3.173	"	14.636	"
Kézirat				
rég. könyv	3.014	"	31.851	egység
Keleti mű	1.456	"	6.678	kötet
Mikrófilm	399	"	770	mű
Összesen:	22.745	használó,	87.999	kötet és egység.

/1958-as adatok:

olvasó és kölcsönző	16.320
használt kötet és egység	75.252/.

VII. ÁLLOMANYVÉDELEM.

1. Konzerválás és restaurálás.

Régi könyvtár és kézirattár	36.392 Ft értékben
Keleti osztály	10.610 Ft értékben

2. Könyvkötészet.

Könyv	992	kötet
Folyóirat	823	"
Félbőr-kötés	33	"
Diszalbum	1	"
Doboz	168	db
Téka	96	"
Dobozjavítás	124	"
Javítások	140	óra
Vágások, vegyes munkák	192	"

Mindez összesen 120.897,12 Ft értékben.

VIII. Nemzetközi Csere.

1./ A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának
cserekapcsolatai

1959 december 31-én a Könyvtár 84 állam 1.705 intézményével folytatott kiadványcserét. /1958 decemberében 80 állam 1552 intézményével/

<u>EUROPA</u>		Ciprus	2	Marokkó	2		
27 állam		EAK Sziria	3	Portugál K.			
1.234 intézménye		Fülöp Szigetek	1	Afrika	1		
Albánia	1	Hong Kong	1	Rhodézia	1		
Anglia	95	India	41	Tunisz	5		
Ausztria	48	Indonézia	5				
Belgium	46	Irak	2	<u>AMERIKA</u>			
Bulgária	9	Irán	4	17 állam			
Csehszlovákia	42	Izrael	7	250 intézménye			
Dánia	21	Japán	51	Argentina	22		
Finnország	28	Jordánia	1	Brazília	20		
Franciaország	108	Kína	3	Chile	10		
Görögország	9	Korea	1	Columbia	6		
Hollandia	39	Libanon	5	Equador	2		
Irország	2	Malájföld	1	Guatemala	1		
Izland	2	Mongolia	2	Haiti	1		
Jugoszlávia	84	Pakisztán	2	Kanada	19		
Lengyelország	82	Singapore	4	Kuba	2		
Luxemburg	1	Thaiföld	1	Mexico	9		
NDK	58	Törökország	9	Paraguay	1		
NSZK	108	Vietnami Dem. Közt.	1	Puerto Rico	1		
Norvégia	13	Vietnam, Dél.	2	Peru	5		
Olaszország	140			San Domingo	1		
Portugália	17	<u>AFRIKA</u>		Uruguay	5		
Románia	41	13 állam		USA	139	3	3
Spanyolország	43	44 intézménye		Venezuela	7		
Svájc	42	Algéria	7	<u>AUSZTRÁLIA</u>			
Svédország	48	Belga Kongo	4	3 állam			
Szovjetunió	104	Délafrikai Unió	10	22 intézménye			
Vatikán Állam	3	EAK Egyiptom	8	Ausztráliai Államközösség	16		
<u>ÁZSIA</u>		Etiopia	1	Uj Zéland	5		
24 állam		Francia Ny. Afrika	2	Tasmania	1		
154 intézménye		Ghana	1				
Burma	2	Guinea	1				
Ceylon	3	Madagaszkár	1				

A Szovjetunió, Kína, Csehszlovákia és Bulgária összes akadémiai intézetei 1-1 tétolként szerepelnek, minthogy központosítva bonyolítják le a cserét.

2./ Az 1959 évi csereforgalom adatai

<u>Kiküldtünk</u>	<u>1959</u>	<u>1958</u>
periodikus kiadványt:	28.886 egységet	24.282 egységet
a Szovjetunióba	6.138 "	5.509 "
népi demokráciákba	7.855 "	7.095 "
egyéb államokba	14.893 "	11.678 "
könyvet:	3.998 kötetet	5.190 kötetet
a Szovjetunióba	660 "	723 "
népi demokráciákba	2.116 "	3.076 "
egyéb államokba	1.222 "	1.391 "

Kaptunk

periodikus kiadványt:	23.174 egységet	20.766 egységet
a Szovjetunióból	5.519 "	4.725 "
népi demokráciákból	7.915 "	7.251 "
egyéb államokból	9.940 "	8.790 "
könyvet:	9.003 kötetet	9.059 kötetet
a Szovjetunióból	3.742 "	3.228 "
népi demokráciákból	2.136 "	2.670 "
egyéb államokból	2.998 "	2.932 "
duplumcsere	127 "	229 "
mikrofilmet: 36 mű	5.694 felvétel	

Megfordult összesen:

periodika	52.060 egység	45.048 egység
könyv	13.001 kötet	14.249 kötet
mikrofilm	5.694 felvétel	-

3./ A csere mérlege

1958	kiküldtünk	927.442 Ft	értéket	- 30.915 %		
	kaptunk	1.488.690 "	"	- 49.629 %	+561.248 Ft	+18.703 %
1959	kiküldtünk	972.925 "	"	- 32.430 %		
	kaptunk	1.673.490 "	"	- 55.783 %	+700.565 Ft	+23.353 %

Szovjet csere

1958	kiküldtünk	177.068 Ft	értéket	- 5.902 %		
	kaptunk	278.328 "	"	- 9.278 %	+101.260 Ft	+3.376 %
1959	kiküldtünk	196.218 "	"	- 6.540 %		
	kaptunk	325.495 "	"	-10.850 %	+129.277 Ft	+4.310 %

Népidemokratikus csere

1958	kiküldtünk	357.969 Ft	értéket	- 11.933 %		
	kaptunk	321.150 Ft	"	- 10.705 %	-36.819 Ft	-1.228 %
1959	kiküldtünk	321.668 "	"	- 10.722 %		
	kaptunk	290.580 "	"	- 9.686 %	-31.088 Ft	-1.036 %

Egyéb csere

1958	kiküldtünk	392.405 Ft	értéket	- 13.080 %		
	kaptunk	889.212 "	"	- 29.640 %	+496.807 Ft	+16.560
1959	kiküldtünk	455.039 Ft	értéket	- 15.168 %		
	kaptunk	1.057.415 "	"	- 35.247 %	+602.376 Ft	+20.079

. / .

4. A csere

gyarapodási adatai

A. Periodikus kiadványok

Csereképpen érkezett: 3.367 /2.997/ féle 23.174 /20.766/ egységben
ebből: 688 /556/ féle 5.319 /4.725/ egységben szovjet
825 /903/ " 7.915 /7.251/ " népi demokratikus
tőkés

Előfizetesképpen érkezett: 317 /324/ féle 5.270 /5.193/ egységben
ebből: 33 /33/ féle 1.104 /1.149/ egységben szovjet
21 /18/ " 804 / 820/ " népi demokratikus
263 /273/ " 3.362/ 3.224/ tőkés

Kötelespéldányként érkezett: 343 /303/ féle 4.452 /4.240/ egységben

Tagsági illotmányként érkezett: 9 /20/ féle 186 /206/ egységben /őkés/

Ajándékként érkezett: 30 /33/ féle 182 /243/ egységben
ebből: 2 / 12/ féle 50 / 146/ egységben népi demokratikus
28 / 21/ " 132/ 97/ " tőkés

Összesen beérkezett: 4.166 /3.677/ féle kurrens periodika 55.588 /30.817/egys.
ebből: 343 /303/ féle 4.452 /4.240/ egységben magyar
773 /589/ " 6.423 /5.874 " szovjet
832 /933/ " 8.769 /8.217/ " népi demokratikus
2.218 /1.852/ " 13.944/12.486/ " tőkés

Régi hiányokból 755 /1.080/ kötetet pótolunk 2.270 /2.485/ egységben
ebből: 324 /169/ kötetet 324 /169/ egységben nemzeti per. anyagból
327 /734/ " 1.533 /1.739/ " csere útján
104 /177/ " 413 /577/ " vásárlás útján

B. Könyvek

Csereképpen érkezett: 8.876 /8.830/ kötet

ebből: 3.742 /3.228/szovjet
2.136 /2.670/népidemokratikus
2.998 /2.932/tőkés

A duplumcsere keretében szereztünk: 127 /229/ kötetet

ebből: 17 / 3/ magyar
107 / 98/ népidemokratikus - /55/ szovjet

Összesen beérkezett: 9.003 /9.059/ kötet

ebből: 17 / 3/ magyar
3.742 / 3.283/ szovjet
2.243 / 2.768/ népidemokratikus
3.001 / 3.005 /tőkés

C. Mikrofilm

Cserébe érkezett: 36 mű 5.694 felvételben

a zárójelbe tett
számok az 1958.
évi teljesítménye-
ket mutatják.

IX. MUNKACSOPORTOK LÉTSZÁMADATAI /1959. XII.31./

	főállásban	részfoglalkozásu
1./ Igazgatás, gazdasági vezetés /beleértve az épületfenntartást is/	9.5	2
2./ Szerzeményezési osztály	6	3
3./ Nemzetközi csere	8	3
4./ Feldolgozó osztály	11.5	
5./ Olvasószolgálat	9	1
6./ Bibliográfiai osztály	5	1
7./ Folyóiratgyűjtemény	6	1
8./ Kézirattár és régi könyvek tára	8	1
9./ Mikrokönyvtár és laboratórium	5	2 /ipari tanuló
10./ Keleti osztály	5	1
11./ Könyvkötészet	3	2 /ipari tanuló/

X. HÁLÓZATI ADATOK

/1959. XII. 31./

1./ Összesítés:

Intézeti könyvtárak száma	38
Ebből term. tud.-i jellegű	26
társ. tud.-i - " -	10
vegyes - " -	2
Kötetek és könyvtári egységek száma	453.852 ^x
1959. évi gyarapodás /kötet, egység/	41.325
Kurrens folyóiratok száma	5.240
1959. évi deviza Ft ráfordítás a gyarapításra	938.000
1959. évi sima Ft ráfordítás a gyarapításra	3.085.079
Rendszeres külföldi kiadványcserét folytató intézetek száma	16
Főfoglalkozásu könyvtárosok száma	34
Mellékfoglalkozásu /kutató, alrovatos vagy egyéb/ könyvtárosok száma	33

^x Megjegyzés: az összállomány adatát még további elemzés tárgyává kell tenni, így egyelőre tájékoztató jellegűnek kell tekinteni.

Tőkés viszonylatban

kiküldtünk: 507.790 Frt. értéket = 16.926 \$
kaptunk: 1.215.125 " " = 40.504 " + 707.335 Frt. = 23.578 \$

Az összesített csere mérlege

kiküldtünk: 1.074.228 Frt. értéket = 35.607 \$
kaptunk: 1.892.353 " " = 63.078 " + 818.125 Frt. = 27.271 \$

A Forint- dollár átszámolásnál a könyv és folyóiratimportnál érvényes.
30 Frt.-os dollár árral számoltunk.

A kimutatás nem tartalmazza az alkalmi cserét folytató, a különlenyomatokkal cserélő, valamint a sokszorosított kutatási jelentéseket cserélő intézetek adatait. /Biokémiai Kutató Intézet, Botanikai Kutató Intézet, Geofizikai Kutató Laboratorium, Irodalomtörténeti Intézet Eötvös Könyvtára, Központi Fizikai Kutató Intézet és a Nyelvtudományi Intézet/ Ezek ugyanis nem vezetnek értéknilyvántartást a küldött és kapott anyagokról.

Peter...

Jill, Jp.

